

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคลากรนับเป็นทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่จะนำพาให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกองค์กรควรให้ความสำคัญ เพราะ โลกในยุคปัจจุบันวิทยาการเทคโนโลยีต่างๆมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วซึ่งในสังคมของการบริหารย่อมต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองให้รองรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ในแวดวงการศึกษายาจารย์นับเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญเพราะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทักษะวิทยาการต่างๆตลอดจนอบรมบ่มนิสัยให้ลูกศิษย์เป็นคนดีมีความสามารถและพร้อมที่จะออกไปปรับใช้สังคมใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาตนเองอยู่เสมอจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะด้านต่างๆให้เกิดความชำนาญและความเชี่ยวชาญรวมไปถึงเป็นการสร้างพลังและแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจที่จะแสดงศักยภาพของตนเองออกมาในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่^๑

ดังนั้นสังคมทุกสังคมล้วนแล้วแต่มีนโยบายเพื่อความอยู่รอดของตนเอง สถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกันในฐานะเป็นหน่วยงานบริการด้านการศึกษาให้แก่นักเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ประเทศลาวเป็นประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาดังนั้นรัฐบาลจึงได้เร่งเห็นความสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อสร้างบุคลากรในประเทศให้มากขึ้นและพยายามส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา ของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนอยู่ตามชนบทและชาวเผ่าต่างๆ ความพยายามของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าในทุกๆด้านดังนั้นจะต้องเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอันดับแรกและปัจจุบันหน่วยงานสถาบันทุกแห่งกำลังตื่นตัวให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมเพราะเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ทำให้มนุษย์ต้องศึกษาให้สอดคล้องกับ

^๑กรรณิการ์ กงแก้ว, “ความต้องการพัฒนาบุคลากรของอาจารย์มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐), หน้า ๘.

สภาพของสังคมในปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้วางยุทธศาสตร์ ของการศึกษา คือให้การศึกษาภาคบังคับในอนาคตก้าวหน้า นอกจากนั้นยังได้มีการปรับปรุง ความสะดวกในการใช้ทุนการศึกษา คຸ້ມຄອງการศึกษาจุดประสงค์ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และ ที่สำคัญสามารถพัฒนาการนำเอาประเทศลาวให้หลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนาในปี ๒๕๖๓^๑

การดำเนินงานสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพต้องอาศัยองค์ประกอบ ต่าง ๆ เช่น คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้ นักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวกปราศจาก ความกังวล สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ ช่วยสร้างลักษณะนิสัยรวมทั้งช่วยสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้ เกิดขึ้นทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม^๒

ศาสตราจารย์.ดร.สมกัญ มั่งหนอเมฆกรรมการศูนย์กลางพรรค รัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการลาวได้กล่าวว่าประเทศลาวได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม การศึกษาและวัฒนธรรมมากขึ้นทำให้การศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ประเทศ ฉะนั้นพรรคและรัฐบาล จึงยึดถืองานการพัฒนาการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา^๓

การยกระดับความรู้ความสามารถของคนภายในชาติให้เจริญก้าวหน้าให้สอดคล้องกับ การขยายตัวทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นรัฐบาลลาวจึงได้วางยุทธศาสตร์การศึกษาปี ๒๕๔๓ -๒๐๕๔ เพื่อปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติและขยายการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวให้เป็นเอกภาพ มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกับต่างประเทศ^๔

^๑โครงการค้นคว้าที่ปรึกษาหลักแผนการศึกษา, (เวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓.

^๒เฉลิม พรหมคุณากรณ์, “ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษาเขตการศึกษา๑๒ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๕)

^๓สุทธะหวัน พรเทวา, สื่อและการเรียนรู้ที่เอานักเรียนเป็นใจกลาง, วารสารศึกษาใหม่เวทีเผยแพร่การส่งเสริมการศึกษา, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒๑ (ประจำปีไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๒), หน้า ๓๖.

^๔คณะรับผิดชอบมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, บทอบรม, วารสารเวทีเผยแพร่และส่งเสริมการศึกษาชั้นสูง, ปีที่ ๘ ฉบับ ๒๒ (กรกฎาคม ๒๕๔๐)หน้า ๕.

ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมแห่งชาติได้กำหนดว่าภายในปี๒๕๖๑ ประเทศ
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว จะต้องหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนา^{*}

โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนายุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาการศึกษาหลายเรื่องการจัด
ให้มีการศึกษาภาคบังคับ สำหรับพลเมืองทุกคน การขยายมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา การปรับปรุง
การฝึกหัดครู การจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งชาติ การขยายการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการ
พัฒนาบุคลากรเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาเป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่าย และการบริหารจัดการที่ดี
จึงจะบรรลุผลที่คาดหวังไว้^๐

จึงได้มีมติตกลงก่อตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จำปาสัก (Champasak University of Laos) ซึ่ง
ประกอบด้วย ๘ คณะวิชาและ๑วิทยาลัย โดยวิทยาลัยมีชื่อว่า “วิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐาน”
(School of science Foundation studies) ซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัย
แห่งชาติลาว (เป็นหลักสูตรเตรียมนักศึกษาเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อสายต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
แห่งชาติลาวและสถาบันชั้นสูงภายในประเทศ)นับแต่นั้นมา มหาวิทยาลัยจำปาสัก ได้เริ่มดำเนินการ
จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในเบื้องต้นเริ่มจาก ๘คณะวิชา และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
พื้นฐานมาถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยจำปาสักได้เติบโตขยายมาเป็น ๑๑คณะวิชา^๖

ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากร ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก เมืองปากเซ แขวง
จำปาสักประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในปัจจุบัน ยังขาดงบประมาณ ด้านการ
พัฒนาบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน และการศึกษายังไม่เพียงพอ พร้อมทั้งขาดการฝึกอบรม
ได้แก่ บุคลากร ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ต่างๆ นอกจากนั้นยังมีครู อาจารย์ไม่เพียงพอต่อจำนวน
การศึกษาที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบันยังมีหลายอย่างที่ต้องใช้เวลาในการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น การ
สร้างหรือพัฒนาคนในของหน่วยงาน หรือองค์กรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งการบริหารการศึกษา
เพื่อให้หน่วยงานสามารถดึงดูดและบำรุงรักษาคนดี มีความรู้ความสามารถไว้ในหน่วยงานให้มาก
ที่สุดและได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณภาพในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้างาน เป็นผู้บริหาร
ซึ่งจะนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้การดำเนินการปรับปรุงและการพัฒนาบุคลากร

^{*}กระทรวงศึกษาธิการ, ยุทธศาสตร์การสร้างครูแต่ปี ๒๕๔๘ -๒๕๕๕และดำเนินงานแต่ปี๒๕๔๘ -
๒๕๕๘(นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ,๒๕๔๘), หน้า ๓.

^๐ธีระ รุญเจริญ , การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว , (พิมพ์ครั้งที่ ๒
กรุงเทพมหานคร:บริษัท ที. พี.พี. จำกัด. ๒๕๔๒), หน้า ๑๘.

^๖บุญจันทร์ จันทสาโร (แก้วบุญยงค์), “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวตาม
หลักไตรสิกขา”, ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
,๒๕๕๐)

ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ในปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งสามารถแยกปัญหาออกเป็น๑๑ด้านดังนี้

๑. ปัญหามูลค่าการด้านการบริหารเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับน้อยขาดบุคลากรจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเท่าที่ควร ครู อาจารย์มีชั่วโมงสอนมาก ยังรับผิดชอบงานต่าง ๆ เช่น งานธุรการ งานทะเบียน ห้องสมุด และงานอื่น ๆ
 ๒. ปัญหามูลค่าการด้านการเรียนการสอน ครู อาจารย์ มีความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชา แต่ขาดกระบวนการสอน ไม่เตรียมการสอน มักใช้ความรู้ความสามารถที่เคยสอนและยังใช้ตำราบอกจุด ขาดการพัฒนาสื่อการสอน
 ๓. ปัญหามูลค่าการทางฐานะครอบครัวที่ยากจน และทางการศึกษาทางเศรษฐกิจ อาชีพทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา จนขาดความมั่นใจ ขาดความกระตือรือร้นในการสืบค้นหาแสวงหาความรู้และวิทยาการใหม่ๆ จากมุมโลก
- จากปัญหาทั้ง ๓ ด้านที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาความพึงพอใจของครู อาจารย์ ต่อการพัฒนามูลค่าการของมหาวิทยาลัยจำปาสักเพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของการศึกษาต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนามูลค่าการ ของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบสภาพการบริหารมูลค่าการของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามสถานภาพ
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามูลค่าการ ของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนามูลค่าการของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่นการวิจัยเชิงสำรวจโดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งผู้ปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ๑) ด้านหน่วยงานการพัฒนามูลค่าการ ๒) ด้านการฝึกอบรม

๓) ด้านการศึกษาดูงาน ๔) ด้านการศึกษาต่อ ๕) ด้านการจัดสัมมนาทางวิชาการ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในมหาวิทยาลัยจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ ทั้งหมด ๕๓๐ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ๑๓ คน รองผู้อำนวยการ ๖๘ คน และอาจารย์ ๑๕๕ คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ สภาพการพัฒนามูลฐานของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซแขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจำแนกตามสถานภาพอย่างไร

๑.๔.๒ การเปรียบเทียบสภาพการบริหารมูลฐานของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามสถานภาพ

๑.๔.๓ แนวทางการพัฒนามูลฐานของมหาวิทยาลัย จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอะไรบ้าง

๑.๕. คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัย จำปาสักเมือง ปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หมายถึงศูนย์กลางการศึกษา การค้นคว้าทดลองวิทยาศาสตร์และการร่วมมือทางด้านวิชาการอยู่ อาณาภพพื้น และในโลก

บุคลากร หมายถึงอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การพัฒนามูลฐาน หมายถึงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันการเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรสามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม ปฐมนิเทศ ส่งไปดูงานต่างประเทศ ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่เพื่อบุคลากรนั้นๆจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

การพัฒนา เป็นกระบวนการวิวัฒนาการของความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์รวมทั้งขององค์กรทางวัฒนธรรมด้วยการพัฒนาในฐานะ วัฒนธรรมทั้งแนวเก่าแนวใหม่ความแตกต่างทางสังคมการผสมผสานและการปรับตัวด้วยการทำให้ดีขึ้น

การมอบหมายงาน หมายถึง การกระจายงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนด ให้ผู้อื่นไปปฏิบัติตาม

ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติ กิจการงานของตนเอง และงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความมานะพยายาม อุทิศกำลังกาย กำลังใจจนสุดความสามารถ พยายามแก้ไขปัญหา และอุปสรรคโดยไม่ทอดถอนจนประสบความสำเร็จ

วิชาการ หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการเล่าเรียนหรือฝึกฝน บางครั้งอาจหมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดไปให้ผู้อื่นได้ โดยไม่จำเป็นต้องสอนในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นๆ ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ แล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตำแหน่ง หมายถึง ผู้บริหารงานลูกค้ำ หน้าที่หลักของอาชีพนี้ คือ การหาลูกค้ำ ติดต่อประสานงานและเป็นตัวกลางระหว่างลูกค้ำและทีมงานในด้านโฆษณา AE จะต้องเข้าไปติดต่อกับหน่วยงานหรือองค์กรที่กำลังต้องการนำเสนอผลงาน หรือโฆษณาสินค้า โดยจะต้องเข้าไปเจรจากับผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจและสามารถ

ข้าราชการ คือบุคลากรหลักของหน่วยงานราชการ ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีความมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานราชการ ข้าราชการเป็นฝ่ายปฏิบัติงานที่ต้องสัมผัสกับประชาชน

หน่วยงาน คือองค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนา และดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน ภายใต้การกำหนดแนวทางการบริหารงาน และมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุด

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบข้อมูลของผู้บริหารและ หน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในภาพรวม

๑.๖.๒ การเปรียบเทียบสภาพการบริหารของมหาวิทยาลัย จำปาสักเมืองปากเซ แขวง จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจำแนกตามสถานภาพ

๑.๖.๓ ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยโครงการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาในด้านการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของนักศึกษามากยิ่งขึ้น